Народна банка Србије

Пословање банака у 2026. години и планиране регулаторне активности за 2027. годину

Златибор, 23. новембар 2026. године

Народна банка Србије

Садржај

1 Основни показатељи пословања банкарског сектора

2 Структура активе и извора финансирања

3 Динаризација

4 Ликвидност

5 Кредитна активност

6 Проблематични кредити

7 Профитабилност

8 Адекватност капитала

9 МСФИ 18 – спроведене и планиране активности

10 Планиране регулаторне активности

Народна банка Србије

Основни показатељи пословања банкарског сектора

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	септембар 2026
АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА								
Регулаторни капитал / ризична актива	23,4	22,4	20,8	20,2	21,4	21,3	20,2	19,7
Tier 1 капитал / ризична актива	22,4	21,6	19,7	18,8	19,7	19,6	18,6	18,3
Биланси капитал / укупна актива	17,3	15,6	14,3	13,2	13,8	13,9	13,7	13,0
Показатељ задужености (левериџа)	13,6	12,4	11,1	10,3	10,3	9,9	10,1	10,1
КВАЛИТЕТ АКТИВЕ								
Бруто NPL / укупни бруто кредити (бруто NPL показатељ)	4,1	3,7	3,6	3,0	3,2	2,5	2,1	2,0
Бруто NPL показатељ привреде	4,4	4,0	3,4	2,5	2,6	2,2	2,0	1,8
Бруто NPL показатељ физичких лица	3,9	3,6	4,1	3,9	4,3	3,4	2,7	2,5
Исправка вредности NPL / Бруто NPL	61,5	59,0	56,3	58,1	60,5	62,3	61,5	59,4
Stage 2 кредити / укупни бруто кредити	6,1	12,0	9,5	13,9	14,9	10,2	8,5	8,1
Исправка вредности Stage 2 кредита / Stage 2 кредити	5,9	5,6	6,0	5,7	5,1	7,4	7,1	6,4
ПРОФИТАБИЛНОСТ								
Нето резултат пре опорезивања у млрд РСД	67,7	46,1	53,9	99,6	138,2	176,3	189,0	130,0
Принос на просечну активу (ROA)	1,7	1,1	1,1	1,9	2,4	2,8	2,8	2,4
Принос на просечни капитал (ROE)	9,8	6,5	7,5	13,8	18,0	20,3	20,1	17,9
Каматна маржа / просечна билансна актива	3,3	3,0	2,7	2,9	4,0	4,1	3,7	3,4
Каматна маржа / просечна каматоносна актива	4,8	4,3	3,9	4,0	5,3	5,3	4,7	4,3
Пословни расходи / укупни оперативни приходи	61,5	62,6	66,7	52,3	47,8	46,1	46,6	50,3
Пословни расходи / просечна билансна актива	3,0	2,8	2,7	2,6	2,7	2,7	2,5	2,5
Расходи зарада / пословни расходи	37,6	39,0	35,9	36,4	36,7	38,0	39,3	38,2
ЛИКВИДНОСТ								
Показатељ покрића ликвидном активом (ППЛА)	199,3	211,8	199,8	177,5	193,7	192,4	164,3	201,7
Показатељ нето стабилних извора финансирања (НСФИ)	N. A.	N. A	N. A	N. A	N. A	183,7	166,5	161,9
LtD рацио нефинансијског сектора	91,2	85,7	83,5	82,8	75,6	73,3	81,6	84,4

Показатељи су дати у %, осим ако није другачије наглашено.

Очувано поверење у банкарски сектор

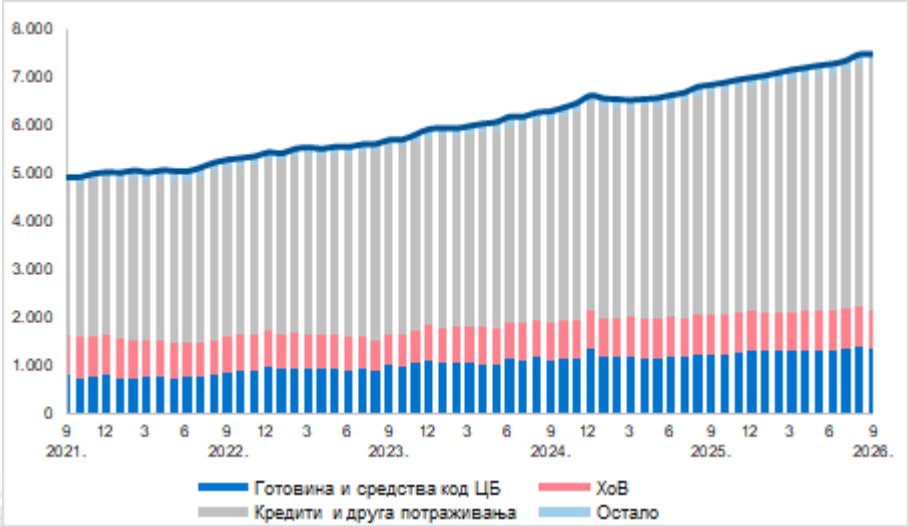
- Народна банка Србије је, ради заштите интереса депонената и поверилаца, крајем октобра 2026. године донела одлуку о одузимању дозволе за рад ALTA banci ad Beograd. Реч је о банци која није имала статус системски важне банке и чије је учешће у активи банкарског сектора износило око 3%, тако да се одузимање дозволе за рад овој банци неће одразити на стабилност банкарског система у целини.

- Народна банка Србије је управљање над ALTA bankom пренела на Агенцију за осигурање депозита, која има потребна средства да сви депозити обухваћени законским системом осигурања депозита буду исплаћени у пуном осигураном износу.

Континуиран раст билансне активе уз стабилну структуру финансирања

- Актива банкарског сектора бележи континуиран раст и достигла је 7.495 млрд РСД (69,5% БДП-а) у септембру 2026. године.
- Биланси капитал учествује са 13,0%, а примљени депозити са 77,2% у укупним изворима финансирања.
- Структура депозита је стабилна – депозити становништва су чинили 52,1%, а депозити привреде 35,2% укупних депозита у септембру 2026. године. На крају септембра 2026. године укупни депозити су износили 5.788 млрд РСД и повећани су за 376,1 млрд РСД (6,9%) у односу на почетак године. Депозити становништва су повећани за 272,3 млрд РСД (9,9%), а депозити привреде за 88,3 млрд РСД (4,5%).
- Однос кредита и депозита (LtD) нефинансијског сектора од 84,4% је још један показатељ постигнутог баланса између кредитног раста и структуре финансирања.

Кретање нето билансне активе банкарског сектора
(у млрд RSD)

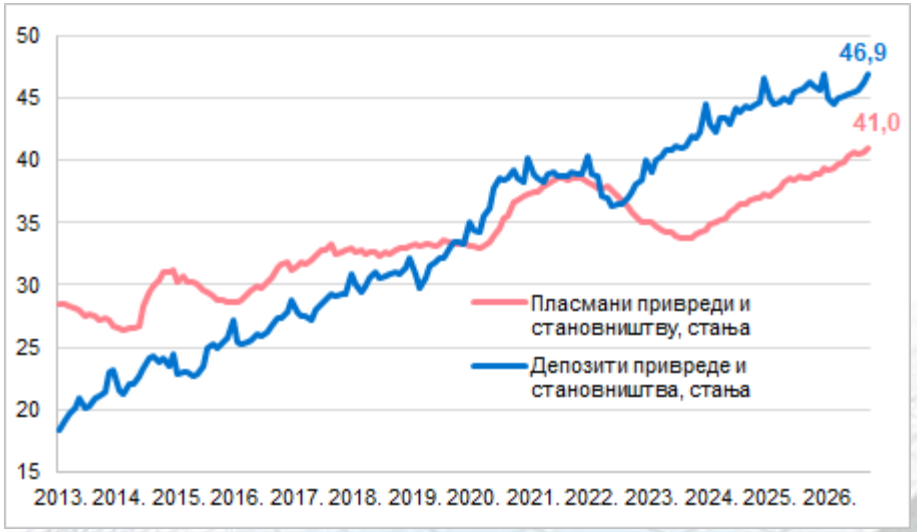
Извор: НБС

Динаризација финансијског сектора

- Израженији раст динарских од девизно индексираних пласмана допринео је да динаризација стања укупних пласмана привреди и становништву буде повећана са 39,3% колико је износила у децембру 2025. године, на 41,0% у септембру 2026. године, што је њен највиши ниво до сада.
- Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва је непромењено у односу на крај 2025. године и у септембру 2026. године је износило 46,9%.
- И поред измена у структури штедње становништва, поверење грађана у банкарски систем је очувано – динарска штедња износи око 223 млрд РСД, а девизна штедња 17,3 млрд ЕУР.

Динаризација пласмана и депозита

(у %)

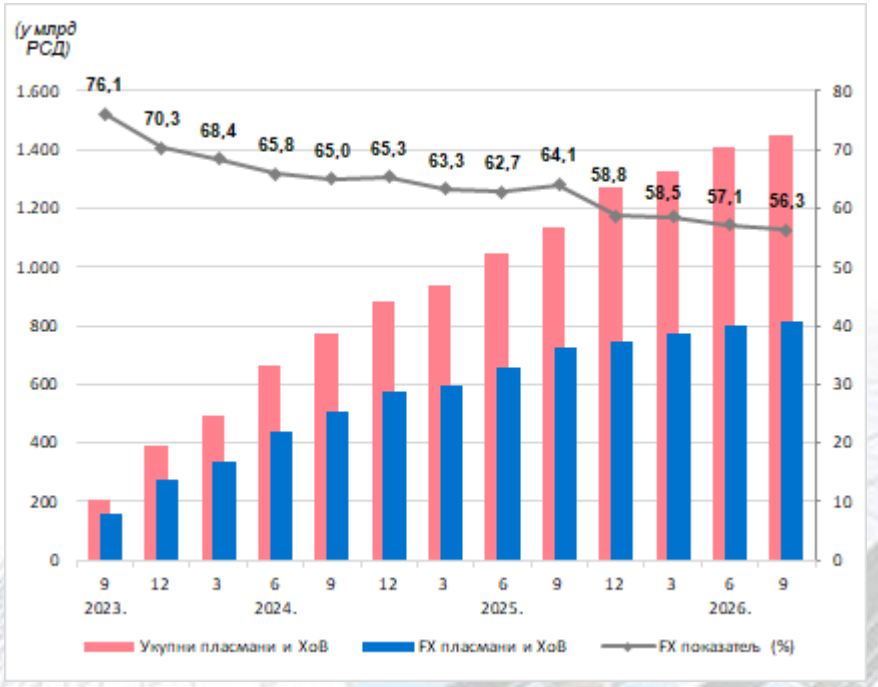

Извор: НБС

Динаризација - FX показатељ

- У циљу подстицања динаризације кредитног портфолија привреде изменама Одлуке о адекватности капитала банке предвиђено је да су, почев од 1. јануара 2025. године, банке дужне да умање основни акцијски капитал за износ ФХ кредита одобрених од 1. јула 2023. године нефинансијском и недржавном сектору који прелази 71% стања укупних кредита одобрених тим лицима у истом периоду, уз постепено смањивање максималног учешћа девизних и девизно индексираних кредита који ће износити:
  - 64 % од 1. јануара 2026.године до 31. децембра 2026.године
  - 57 % од 1. јануара 2027. године до 31. децембра 2027. године
  - 50 % од 1. јануара 2028. године.
- Од 30. јуна 2025. године, у обрачун овог показатеља укључене су и дужничке хартије од вредности које испуњавају одређене услове.
- Од 31.12.2025. године у обрачун се укључује и факторинг, као и 20% износа кредита сектору опште државе.

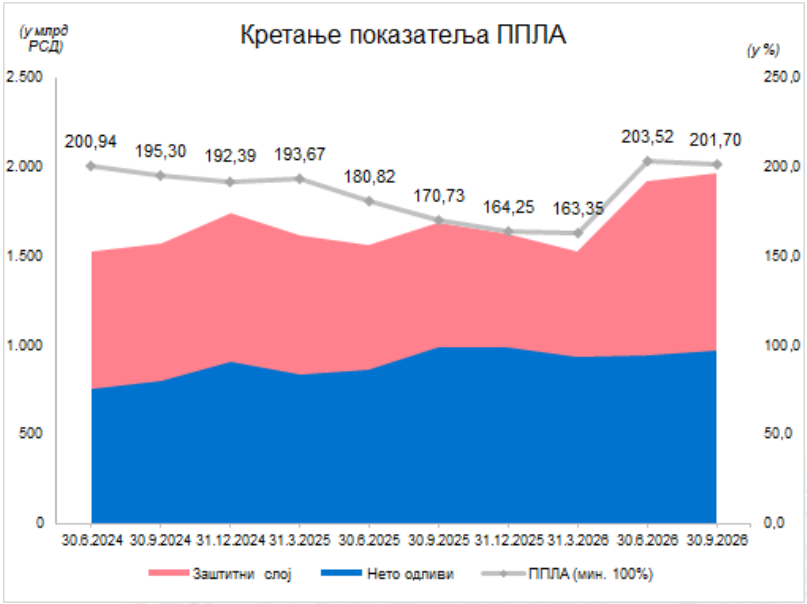
Кретање стања FX и укупних пласмана и ХоВ одобрених, односно емитованих од 1.јула 2023. године

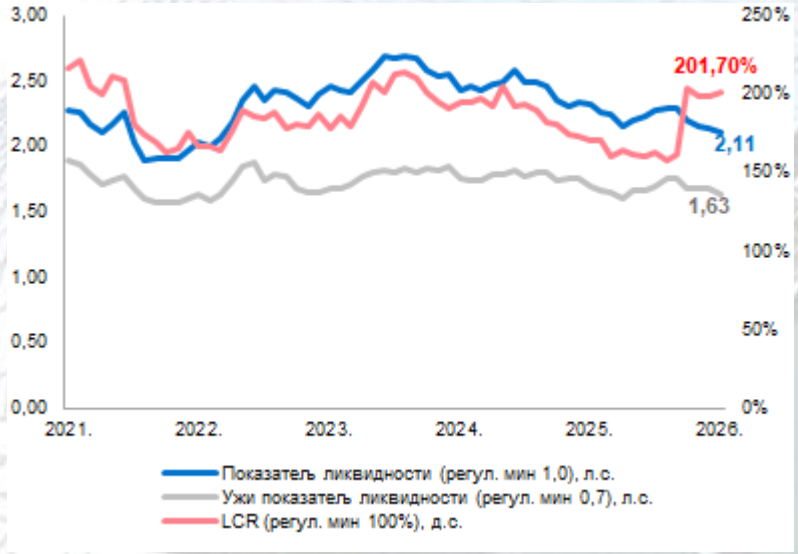

Извор: НБС

Ликвидност банкарског сектора

- Показатељи ППЛА, НСИФ, као и месечни показатељи ликвидности на нивоу банкарског сектора су у септембру 2026. године били на нивоима знатно вишим од минимално прописаних за банке.
- ППЛА је износио 201,70%, просечни месечни показатељ ликвидности 2,11, а просечни ужи месечни показатељ ликвидности 1,63 на крају септембра 2026. године.
- Позиције у РСД индексиране валутном клаузулом се са аспекта управљања ризиком ликвидности и извештавања о ППЛА третирају као позиције у РСД.
- Изменама Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке измењен је третман динарске обавезне резерве приликом обрачуна заштитног слоја ликвидности. Уместо да у заштитни слој ликвидности укључују искључиво износ вишка издвојене динарске и девизне обавезне резерве изнад обрачунатог износа тих резерви, **од јуна 2026. године се укључује цео износ издвојене динарске** обавезне резерве, **док је третман девизне** обавезне резерве остао **непромењен**. Такође, смањене су стопе одлива код одређених ванбилансних изложености - проценат одлива 10% код гаранција, других облика јемстава и неискоришћених оквирних кредита које банка може безусловно и без најаве отказати је снижен на 5%, а проценат 7% код минуса по текућим рачунима на 5%.

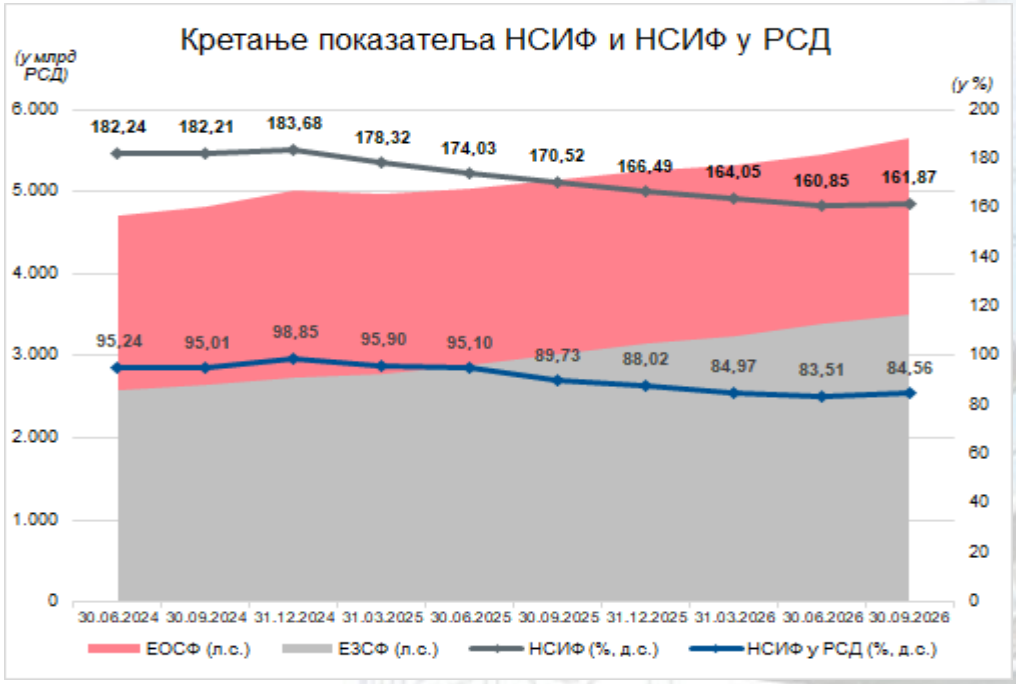

Извор: НБС

НСИФ показатељ

- Показатељ нето стабилних извора финансирања **(НСИФ показатељ) на нивоу банкарског сектора износи 161,87%**.
- У складу са изменама прелазних одредаба Одлуке о управљању ризиком ликвидности, банке **од марта 2026. године до краја 2027. године могу да до 35% недостајућег захтеваног износа РСД стабилних извора покривају из вишка ЕУР стабилних извора**, у 2028. години се тај проценат смањује на 30%, у 2029. години на 25%, док је од 2030. године највише 20% недостајућих РСД стабилних извора могуће покрити из вишка ЕУР извора.
- Показатељ НСИФ у РСД на нивоу банкарског сектора **пре покрића недостајућег износа РСД стабилних извора из стабилних извора у ЕУР износи 84,56%**, док након тог покрића износи 103,16%.

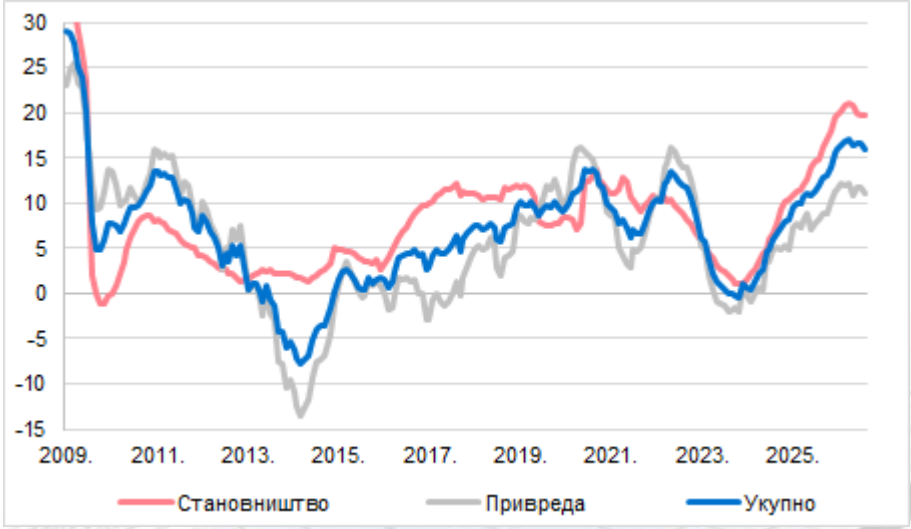
Извор: НБС

Кредитна активност

- У септембру 2026. године је каматна стопа на нове кредите износила:
  - **Код привреде:** на динарске кредите 7,9%, а на кредите у евро знаку 5,5%;
  - **Код становништва:** на динарске кредите 8,4%, а на кредите у евро знаку 4,8%.
- Кредитна активност и даље бележи релативно висок мг. раст од 15,1%, чему доприносе и кредити становништву (18,6% мг.) и кредити привреди (10,1% мг.).
- Кредити становништву вођени су растом готовинских (20,4% мг.) и стамбених кредита (18,3% мг.), чему су допринели и примена супервизорских очекивања (која су истекла 15.9.2026. године) и реализација државног програма стамбених кредита за младе.
- У оквиру кредита привреди издваја се раст инвестиционих кредита (15,1% мг.) и кредита за ликвидност и обртна средства (10,2% мг.).

Кредити привреди и становништву

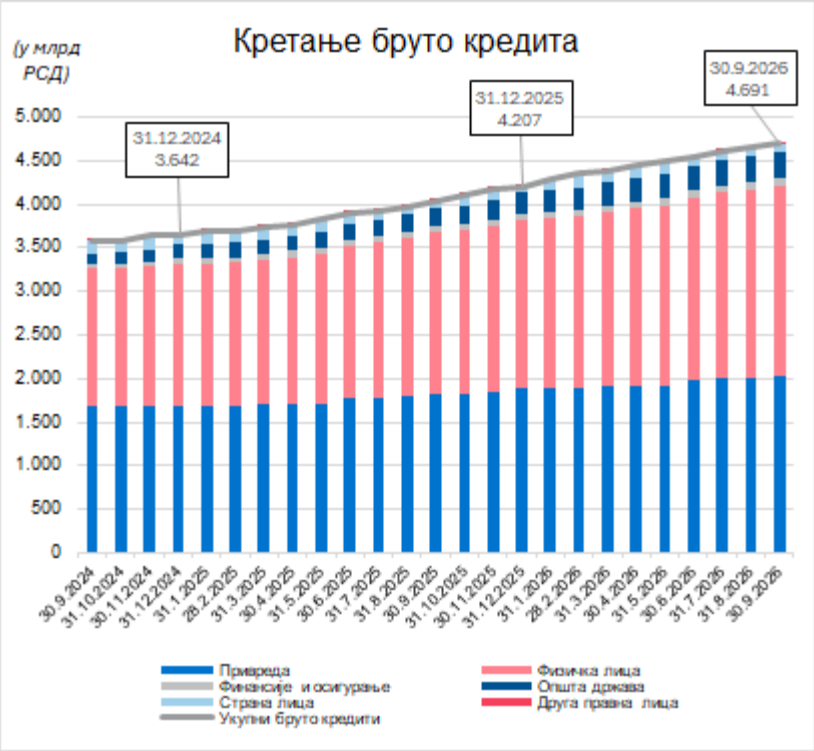
(мг. стопа раста, у %)

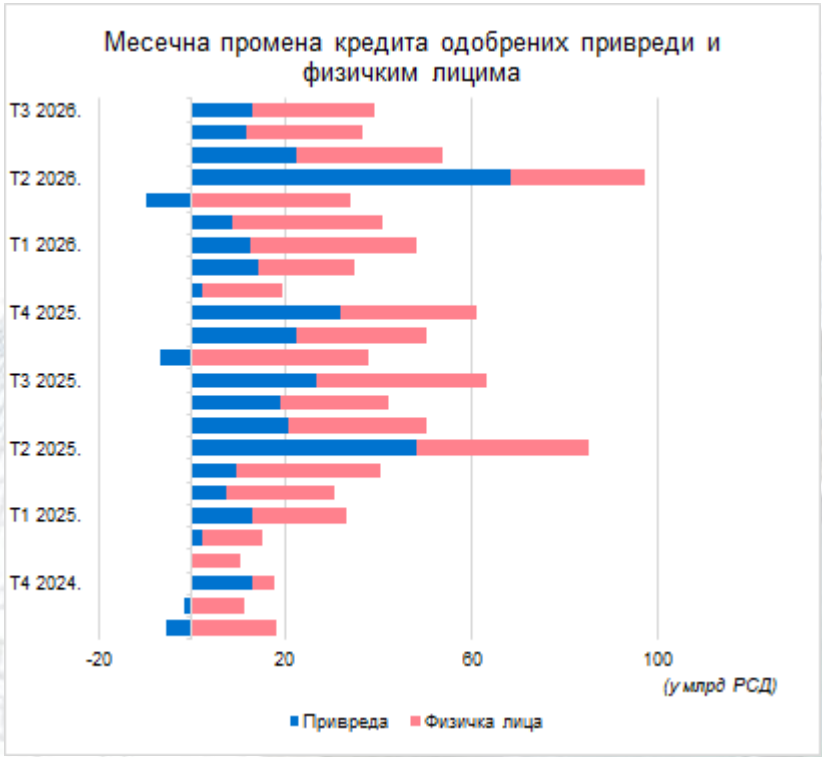

Извор: НБС

Кредитна активност (наставак)

- Током 2025. године дошло је до **убрзања раста кредитне активности (+15,5%)** у односу на 2024. годину (+10,4%).
- Током **девет месеци 2026. године остварен је раст укупне кредитне активности од 11,5%.** Кредити привреди су од почетка године повећани за 142,5 млрд РСД (+7,6%), а кредити физичким лицима за 250,6 млрд РСД (+13,0%).
- Кредити привреди су вођени растом кредита за ликвидност и обртна средства (за 94,4 млрд РСД; +10,6%) инвестиционих кредита (за 69,1 млрд РСД; + 8,5%).
- Готовински кредити су од почетка године повећани за 128,3 млрд РСД (+14,0%), а стамбени кредити за 94,0 млрд РСД (+12,7%).

Ефекти Закона о заштити корисника финансијских услуга

- Законом о заштити корисника финансијских услуга је трајно и на системски начин регулисано ограничење номиналних и ефективних каматних стопа на све кредитне производе намењене становништву што је допринело:
  - смањењу просечних номиналних каматних стопа на нове кредите становништву;
  - у случају раста референтних каматних стопа, да се тај раст не пренесе на каматне стопе кредита у потпуности и аутоматски, већ да се прилагођавање цене кредита тржишним условима одвија постепено и контролисано;
  - заштити корисника од наплате превисоких каматних стопа и
  - већем одобравању кредита са фиксном и комбинованом каматном стопом (код стамбених кредита је удвостручено учешће кредита са фиксном стопом - са 15,6% у септембру 2023. године на 30,8% у септембру 2026. године).

- Као резултат примене одредби Закона:
  - просечне номиналне каматне стопе на нове стамбене кредите су снижене са 6,5% у септембру 2023. године (када је усвојена прва мера којом су биле ограничене каматне стопе на стамбене кредите) на 4,5% у септембру 2026. године;
  - просечне каматне стопе на нове готовинске кредите су снижене са 10,2% у децембру 2024. године на 8,4% у септембру 2026. године;
  - каматне стопе на прекорачења по текућим рачунима су снижене са 27,9% у децембру 2024. године на 17,0% у септембру 2026. године, док су каматне стопе на кредитне картице у истом периоду снижене са 22,3% на 14,2%.

Резултати државног програма стамбених кредита за младе

- Од почетка примене Закона закључно са октобром 2026. године одобрено је скоро 9.700 кредита из ове гарантне шеме у укупном износу од око 770 милиона евра, што представља око 86% искоришћености укупног расположивог износа предвиђеног за ту намену (900 милиона евра).

Просечна вредност реализованог кредита: 80.000 EUR	Просечна рочност одобреног кредита: 31 година	Просечна старост корисника у тренутку подношења захтева: 29 година

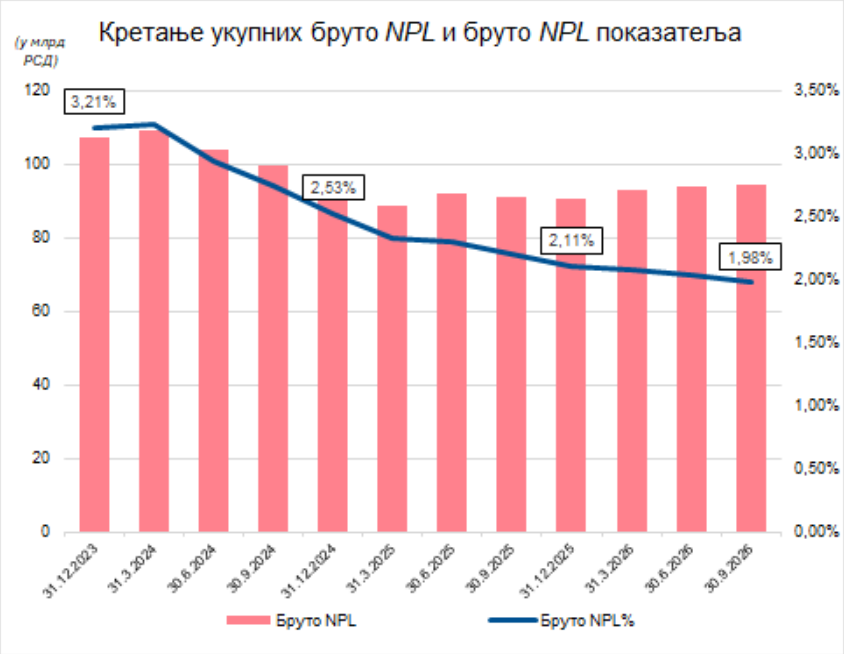
- Програм је допринео већој доступности стамбених кредита младима, а у одређеној мери и снижавању просечних каматних стопа на стамбене кредите.

Ефекти супервизорских очекивања НБС

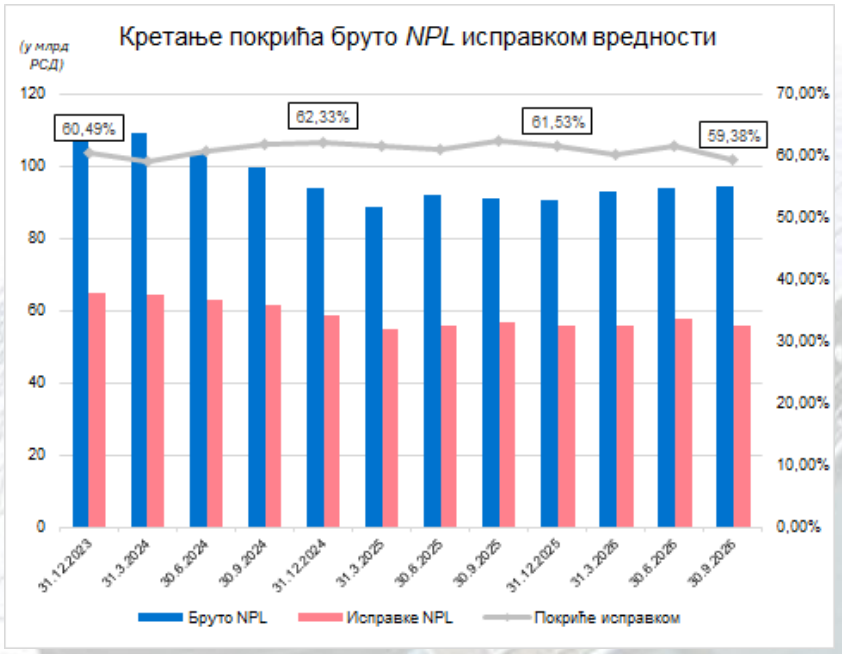
- Посебне понуде динарских готовинских, потрошачких и кредита за рефинансирање, као и стамбених кредита са повољнијим каматним стопама, биле су намењене грађанима и пензионерима са примањима до 100.000 динара (или вишим, у складу са пословном одлуком банке).
- Максимални износ готовинских, потрошачких и кредита за рефинансирање је био 1 милион динара, а просечан одобрен износ је износио око 40% максималног износа.
- За годину дана примене супервизорских очекивања одобрено је преко 530 хиљада кредита у укупном износу од 430 млрд РСД.
- Кредити за рефинансирање који нису утицали на повећање укупне кредитне активности чинили су 72% укупно одобреног износа, док су готовински кредити чинили 26%.
- Примена супервизорских очекивања је допринела смањењу цене задуживања становништва, снижавању степена месечне кредитне задужености кроз умањење месечне рате, као и смањењу удела НПЛ у сегменту становништва.

Удео проблематичних кредита је близу историјског минимума

- Учешће *NPL* у укупним кредитима банкарског сектора (бруто *NPL* показатељ) је спуштено испод 2% и на крају септембра 2026. године износи 1,98%.
- Покриће бруто *NPL* припадајућим исправкама вредности је стабилно и износи 59,38% на крају септембра 2026. године.
- Удео *Stage 2* кредита је смањен на 8,12% у септембру 2026. године (децембар 2025. године: 8,46%), док је њихово покриће припадајућим исправкама вредности смањено на 6,39% (децембар 2025. године: 7,06%).

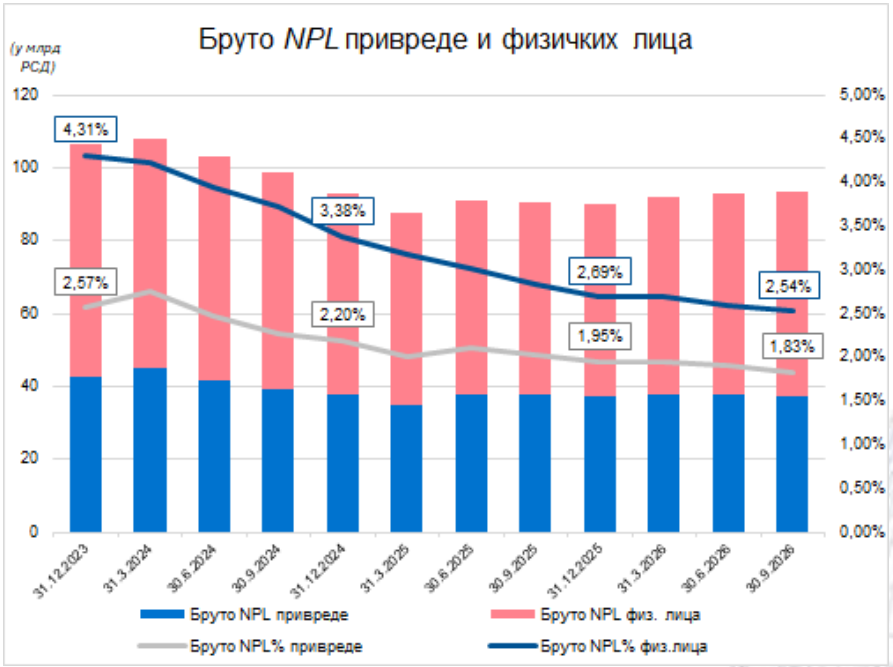
Извор: НБС

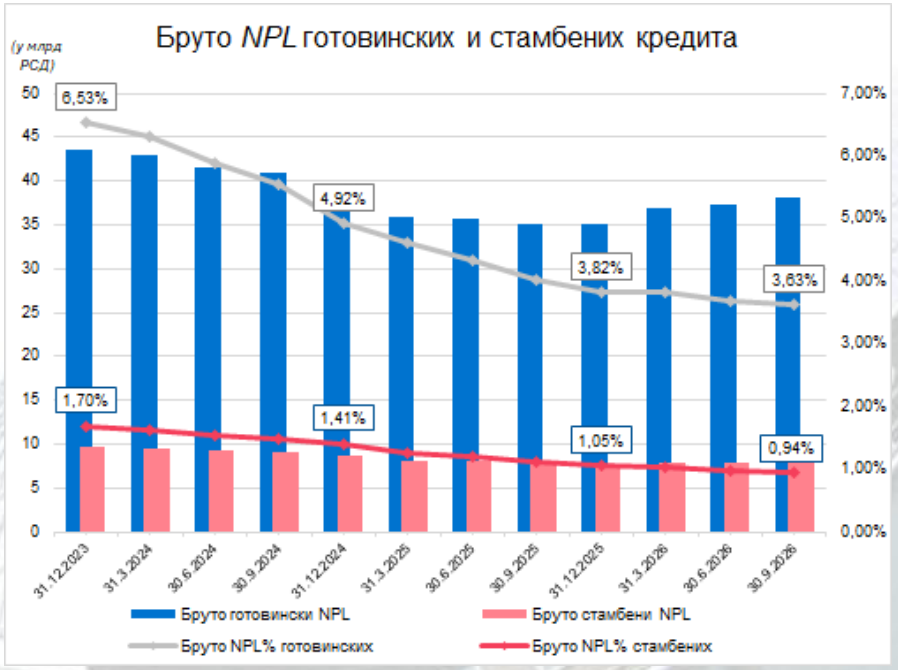
Извор: НБС

Смањено је учешће NPL и код кредита привреди и код кредита физичким лицима

- У структури укупних бруто *NPL* на крају септембра 2026. године, 39,71% се односило на привреду, а 59,16% на физичка лица.
- Бруто *NPL* показатељ привреде је снижен на 1,83% (децембар 2025. године: 1,95%), а физичких лица на 2,54% (децембар 2025. године: 2,69%).
- Код стамбених кредита бруто *NPL* показатељ је у септембру 2026. године снижен на 0,94% (децембар 2025. године: 1,05%), док је код готовинских кредита снижен на 3,63% (децембар 2025. године: 3,82%).

Извор: НБС

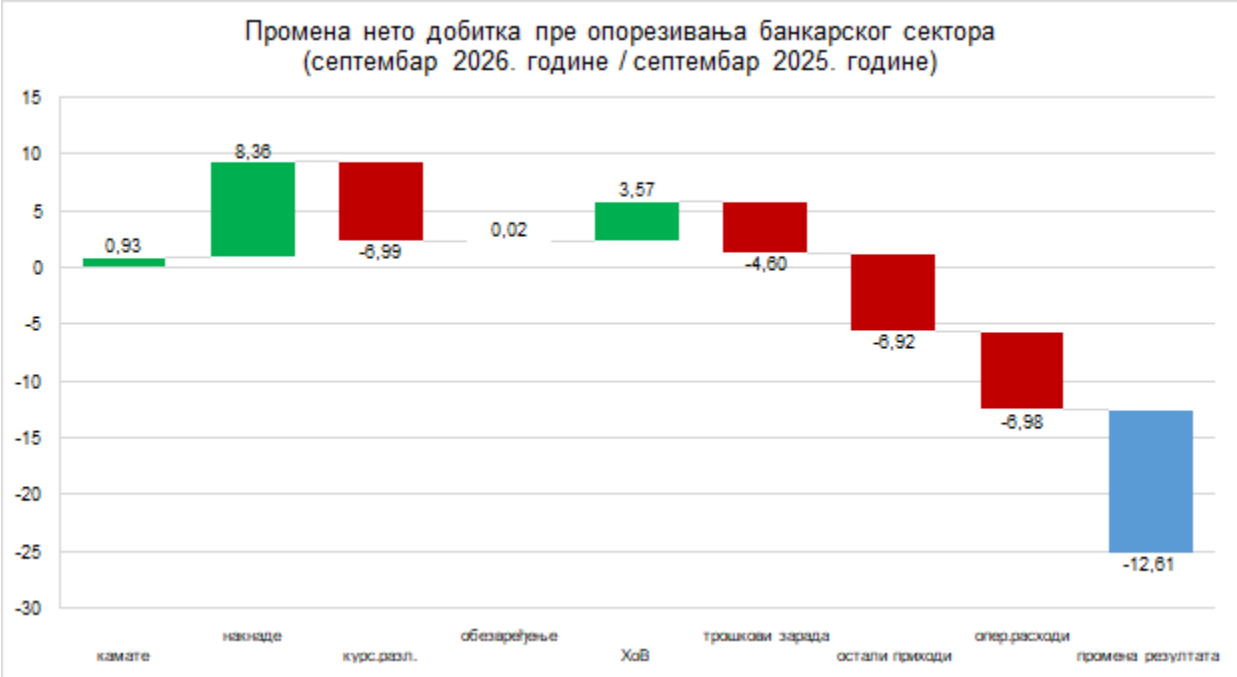

Извор: НБС

Народна банка Србије

Банкарски сектор РС послује уз висок и стабилан ниво профитабилности

- Нето добитак пре опорезивања банкарског сектора остварен за девет месеци 2026. године је достигао 1,1 млрд ЕУР, али је мањи за 8,8% него у истом периоду 2025. године.
- Све банке осим једне су остариле позитиван нето резултат.
- Показатељи профитабилности имају благу опадајућу тенденцију, али су и даље на високим нивоима (ROA износи 2,4%, ROE 17,9% а NIM у односу на просечну билансну активу 3,4% у септембру 2026. године).

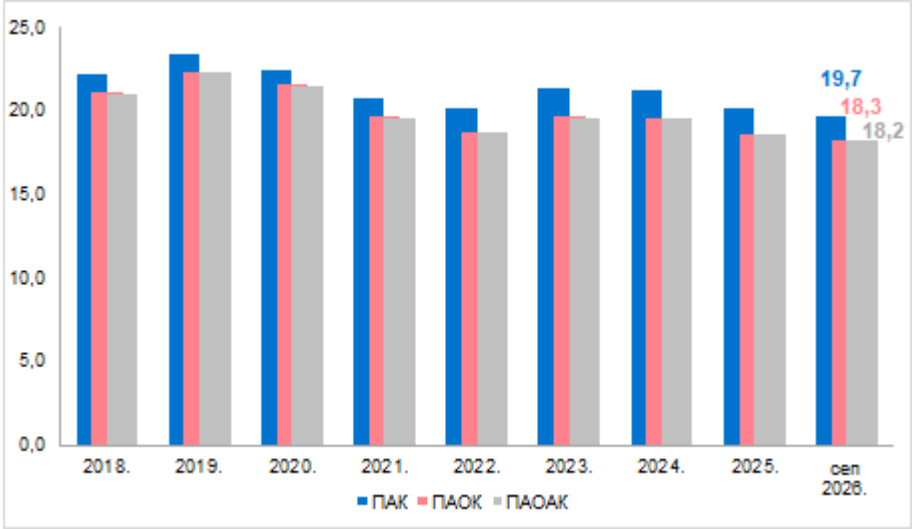

Банкарски сектор РС одржава стабилне показатеље адекватности капитала

- Показатељ адекватности капитала (ПАК) банкарског сектора износио је 19,7%, показатељ адекватности основног капитала (ПАОК) био је 18,3%, а показатељ адекватности основног акцијског капитала (ПАОАК) износио је 18,2% на крају септембра 2026.
- Структура регулаторног капитала је повољна - најквалитетнији основни акцијски капитал чини преко 90%.
- У структури капиталних захтева израчунатих у складу са Стубом 1 преовлађује капитални захтев за кредитни ризик (85,0%), док капитални захтеви за оперативни (14,5%) и тржишне ризике (0,5%) имају знатно ниже учешће.
- Све банке имају одговарајућу висину и структуру регулаторног капитала која им омогућава да испуне свеобухватне капиталне захтеве (Стуб 1, Стуб 2 и резерве).
- У циљу јачања отпорности банкарског сектора, ИО НБС је децембра 2025. године утврдио заштитни слој капитала у висини од 0,5% укупне ризичне активе који ће све банке бити дужне да одржавају почев од 15. децембра 2026. године, како би се креирале додатне резерве капитала које се могу користити у случају материјализације ризика.

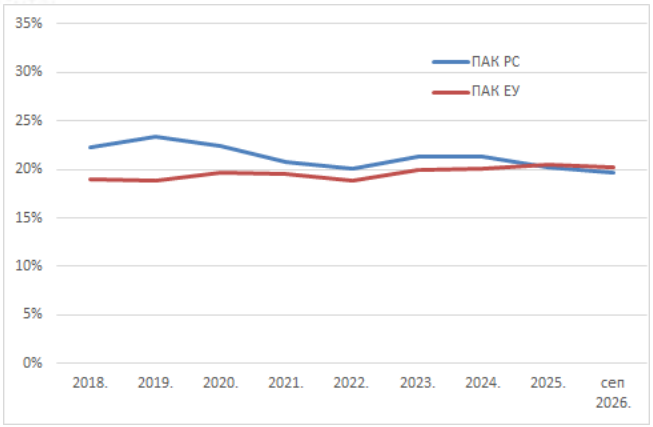
Показатељи адекватности капитала

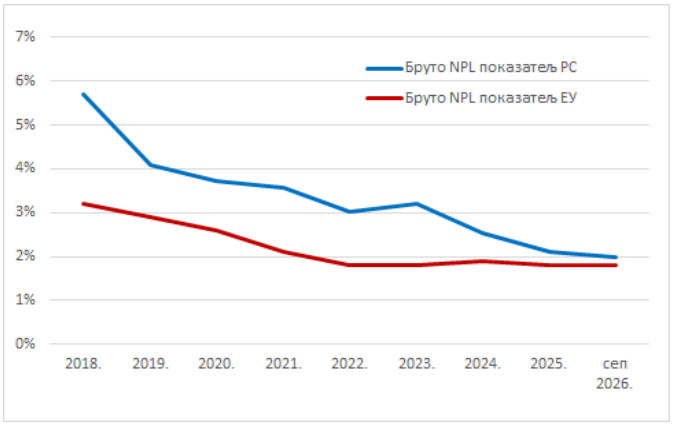
(у %)

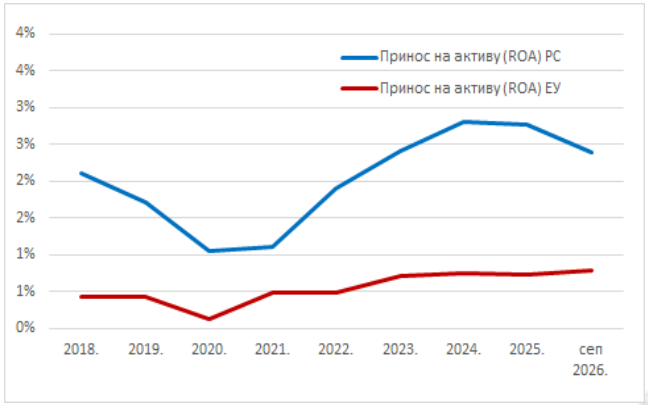

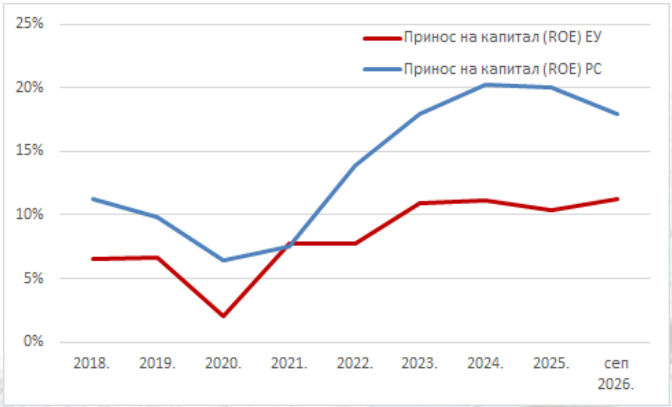
Извор: НБС

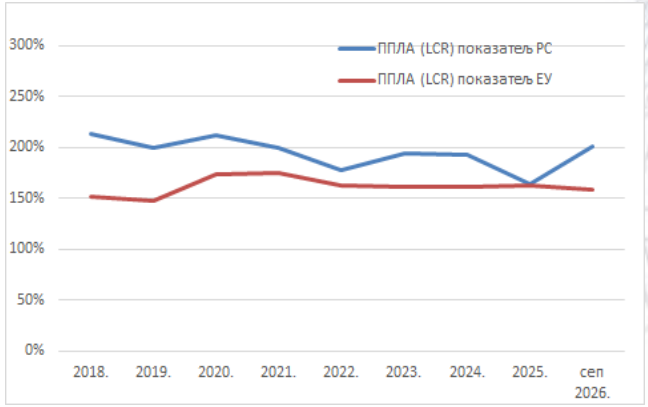
Поређење показатеља банкарског сектора РС са ЕУ

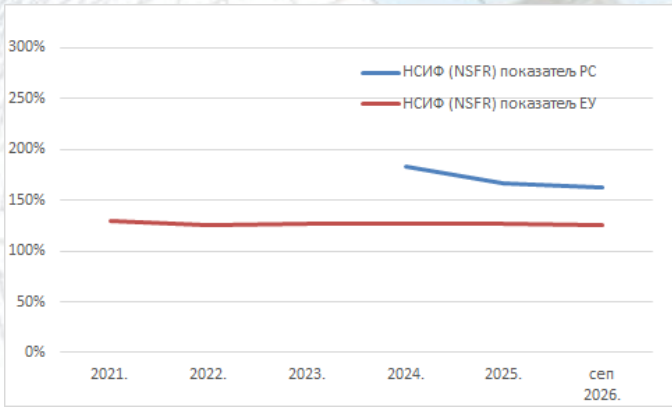

** Подаци за ЕУ су преузети из „EBA Risk Dashboard" за Q2 2026*

МСФИ 18 – спроведене и планиране активности

- МСФИ 18 се примењује на извештајне периоде који почињу 1. јануара 2027. године или касније, уз презентовање упоредног периода.
- Одржани су састанци са одређеним системски значајима банкама и онима који имају матичне банке у ЕУ.
- Примена МСФИ 18 не очекује материјално значајан ефекат на билансе банака, али се очекује промена форме образаца биланса, посебно биланса успеха, односно измена:
  - Одлуке о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке,
  - Одлуке о извештавању банака, а у зависности од техничких решења и могућности и евентуална измена,
  - Одлуке о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за банке и Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из Контног оквира.
- У наредној фази планирано је одржавање састанака са ревизорима ради даљег усаглашавања и координације активности.

Планиране регулаторне активности

- Фокус регулаторних активности НБС је даља хармонизација оквира за пословање банака са прописима Европске уније;

- НБС је припремила **Нацрт закона о кредитним институцијама** и **Нацрт закона о финансијским конгломератима**, у циљу додатног усклађивања домаћег регулаторног оквира са регулаторним оквиром Европске уније - Директивом о капиталним захтевима (CRD), Директивом о опоравку и реструктурирању банака (BRRD) и Директивом о допунском надзору кредитних институција, друштава за осигурање и инвестиционих компанија у финансијском конгломерату;

- НБС је након спроведене јавне расправе извршила анализу достављених коментара и припремила унапређен текст нацрта закона, који су достављени Европској комисији ради информисања и процене усклађености;

- У току су и интензивне активности на изради подзаконских аката ради преосталог потребног усклађивања са Уредбом о капиталним захтевима (CRR), укључујући и израду Нацрта нове одлуке о адекватности капитала банке.

Хвала на пажњи!

